

in jedna steklena jago, ter več druge drobnine. G. Pečnik nadaljuje kopanje teh gomil.

Koncem marca je našel g. Pečnik v Senovšah blizu Drnovega na nekem vinogradu rimske grobe. Vzdignil je sedem velikih žar, od katerih so bile štiri cele, lepe »hišne urne.« Bilo je tudi mnogo razbitih svetilk in balzamarjev.

Pri kopanju temelja ob Tržaški cesti blizu mitnice, na zemljišču Stöckler-Kuncovem pri Ljubljani, so našli le ped pod zemljo dva rimska groba, s svetilkami in lončenimi posodami, ki so pa bile vse strte.

Veliki teden so našli pri poravnavanju vrta gostilne »pri Škrjancu« v Šmariji pod Ljubljano šest rimskih grobov s sežganimi mrličmi v žarah; jedna je bila pokrita s ploščo. Popolnoma ohranjeni so izkopali dve mali stekleni posodi in dve svetilki, kateri so pa otroci strli. Jedna je imela pečat SERENI (?). Našlo se je tudi več denarja, med drugim velik Trajan. Tudi tu so nevedni kopači mnogo škode naredili. Težko torej pričakujemo tudi slovenskega pouka: »Kako ravnati s starinskimi najdbami,« katerega izda v kratkem »centralna komisija« na Dunaju s tablo, ki predočuje najvažnejše oblike pra- in ranozgodovinskih spomenikov.

S. R.

Arheologični pabirci. V Džizu blizu Kajira so našli zlato nakrasnino in lepota egiptovskih princesinj iz 14. dinastije (okoli 1600 let pred Kr.). Dosedanji muzej je postal že premajhen za obile najdbe v novejšem času, tako da bodo morali prizidati nov oddelek. — V Karnaku pri stovratih Tebah začeli so podpirati stebre (vseh je 134) velikanskega svetišča, kateri so se bili začeli podirati vsled starosti. To svetišče je največja znamenitost med razvalinami starih Teb. — V Atenah začne v kratkem imeniten starinoslovec Dörpfeld razkopavati prostor med tezejenom in arcopagom, kjer slutijo ostanke lope »stoja basilika.« V nji je uredoval »arhont basileus« in Rimljani so posneli po nji obliko za svoje bazilike, katere so spremenili, kakor je znano, v kristijanske cerkve. — V Sebastopolu so odkopali bizantinsko mesto z imenom Herzon; (drugo mesto jednakega imena je stalo ob izlivu Dnjepra). Do sedaj so že našli razvaline trideseterih cerkva, torej je moralo mesto prav znamenito biti. Izkopali so že mnogo grških, skitskih in bizantinskih starin, med drugim tudi novcev, ki predstavljajo Dijano na Tavridi s košuto. Starine pošiljajo deloma v Moskvo, deloma v Petrograd.

S. R.

Karakteristika slovenskega naroda in meščanov na Kranjskem pred 216. leti. — Lepe lastnosti prisvaja Janez Gregorij Dolničar v rokopisnih zaznamkih »Discursus politicus« z l. 1680. svojemu narodu. Pod naslovom: »Descriptio nationis Carniolicae« hvali Slovence kot zvesto, postavno, bistroumno, verno ljudstvo, jako dovzetno za razne jezike, sposobno za vsakoršna opravila, hrepenceče po krepostih. Tak je

večinoma naš narod še dandanašnji. Glede na lastnosti prebivalcev posamičnih mest pa se je izza Dolničarjevih časov marsikaj predelalo. Ljubljancane opisuje stara narodna pesem kot zaspance, naš označevalec pa kot razvajence (delicati, molles). O Kranjcih pravi, da so vljudni (morati) in vedoželjni (studiosi), Ločani pa nadarjeni (ingeniosi). Novomeščanom pripisuje vedečnost (studiosi) in sposobnost (capaces). Kamničani so v onih časih sloveli kot pevci (cantatores). Vipavci so bili na glasu kot pivci in govorači (garuli), Radoljčani pa kot plesalci (saltatores). Kočevarji so že ondaj radi hodili po svetu (vagatores). Višnjani so bili počasneži (pigri, tardi), Kroparji črni, Posavci (Sauenses) živahni (agiles), ista prednost je dičila tudi Idrijčane. O Ribničanih opaža Dolničar, da so lahkoživci (faciles), Krčani pa varavci (falaces). *J. V.*

Ples o cerkvenem proščanju na Kranjskem. Z generalom od 24. decembra 1770. l. je bil prepovedan ples ob sejmih in ob cerkvenem proščanju, ker so se o tacih prilikah večkrat dogajali poboji, in gosposkam je bilo naročeno pod kaznijo 24. cekinov, da naj strogo pazijo na izvrševanje tega ukaza. Vendar se ljudje niso dali odvrniti od plesa in posebno blejska gosposka je imela zaradi tega mnogo dela. Tako je pustil krčmar Martin Brnik (Werneke) iz Srednje Vasi v svoji hiši na sv. Rešnjega Telesa dan l. 1791. do večera plesati vključ ugovarjanju grajskega hlapca Geigerja in uradnega pisarja Podlipnika. Dne 29. septembra i. l. je krčmar Potočnik na Mlinem imel godbo in ples, čeprav mu je sodišče to dan poprej prepovedalo izrecno. Zanimiv je zapisnik zadnje obravnave zategadelj, ker se je Potočnik podpisal z nemškimi črkami. (Primeri naj se pri tem poročilo Kopitarjevo, da so kmetje baronu Cozju pisali slovenska pisma z nemškimi črkami. Pisatelj teh vrstic je še pred nekaterimi leti poznal stare ljudi, kateri so tako pisali.) — Na sv. treh kraljev dan l. 1794. je Miha Šoklič z Bleda imel godce v svoji hiši in dovolil šumen ples, nedeljo pozneje pa je imel gostilno odprto nad določeno uro. Dne 11. julija i. l. se je pritoževal župnik na Bohinjski Beli, Ulrik Dermastija, da namcrava ob proščanju več krčmarjev napraviti ples na prošnjo nekaterih drvarjev, ki sploh pohujšujejo s svojim vedenjem njegove ovčice, in je prosil blejskega administratorja, da temu odpomore. Dne 17. septembra 1799. l. je bil zaslišan Jurij Podlipnik, krčmar na Bledu, ker je imel godce v hiši. Tudi ta zapisnik je zanimiv zaradi podpisa: *Jurij Podlipnik* Taki dogodki so se večkrat ponavljali, kljub obljubam krčmarjev, da tega ne store več, in kljub temu, da je nemški cesar Francišek II. dne 15. decembra 1802. l. iz nova prepovedal ples in godbo, potem ples po vrveh in igro z marionetami ob cerkvenem proščanju. (Blejski arhiv.) *VI. Levec.*

Izdaje in zalaga »Muzejsko društvo za Kranjsko.«

Natisnil A. Klein & Comp. v Ljubljani.